

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Katedra školní a sociální pedagogiky

NÁVRH REALIZACE LETNÍCH TÁBORŮ A JEJICH OVĚŘENÍ V PRAXI

Bakalářská práce

KATEŘINA LIŠKOVÁ

Vychovatelství

Kombinované studium

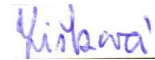
Vedoucí práce: PhDr. Jiřina Pávková

PRAHA 2011

Prohlá-ení

Prohla-uji, že jsem bakalá skou práci vypracovala samostatn pod vedením PhDr. Ji iny Pávkové. V práci jsem pouffila informa ní zdroje uvedené v seznamu.

V Praze dne 31.3.2011

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Kislová', is positioned above the printed text 'vlastnoru ní podpis'.

vlastnoru ní podpis

Podkování

Ráda bych v úvodu své práce podkovala PhDr. Jiřinu Pávkové za vedení mé bakalářské práce, za cenné rady a připomínky, které mi trpělivě poskytovala.

Anotace v českém jazyce

Ve své práci shrnuji vše, co je potřeba připravit, před uskutečněním letního dětského tábora. Ve své práci si uvědomuji, jaké podmínky je potřeba pro letní tábor znát a jaké funkce zastávají jednotliví lidé. Zajímám se také o programové zajištění tábora, a jak jednotlivé dny dopadly. Moje práce také obsahuje hodnocení tábora od dětí, vedoucích, provozovatelky tábora a také hlavní vedoucí tábora. Cílem mé práce bylo navrhnout a ověřit fungování dětského letního tábora.

Clíčová slova

Tábory, příprava tábora, účastníci, návrh programu, etapová hra, hodnocení tábora.

Annotation in English

In my assignment I sum up what is needed to be prepared before realization of a children's summer camp. I have considered necessary regulations and policies for running of the summer camp and different roles of individual people involved. I have shown an interest in planned program of the camp and its success on different days.

My assignment also contains evaluation of the camp by children, leaders and other adults involved.

The aim of my assignment was to propose and verify the running of the summer camp.

Key words

Camps, preparation of the camp, participants, proposal of the program, stage game, evaluation of the camp.

Souhlasím s publikováním diplomové práce v rámci knihovních služeb.

Obsah

ÚVOD	8
1 HISTORIE SDRUŽENÍ PIONÝR.....	9
2 TÁBORY.....	10
2.1 Před zahájením přípravy samotného tábora.....	11
3 PŘÍPRAVA TÁBORA.....	14
3.1 Rozpočet.....	15
3.2 Co je potřeba zařídit po skončení tábora	15
3.3 Příklad harmonogramu přípravy letního dětského tábora.....	15
3.4 Personální zajištění tábora.....	16
3.4.1 Hlavní vedoucí tábora.....	17
3.4.2 Oddílový vedoucí.....	18
3.4.3 Praktikant.....	18
3.4.4 Hospodář	19
3.4.5 Kuchař	19
3.4.6 Zdravotník.....	20
3.4.7 Programátor	21
3.5 Programové zajištění tábora.....	21
3.5.1 Před táborem.....	22
3.5.2 Přímě na táboře.....	22
4 MOTIVACE A JEDNOTLIVÉ ÚKOLY.....	23
4.1 Motivace Smolíček.....	24

4.2 Motivace O červené Karkulce.....	24
4.3 Motivace Bob a Bobek	25
4.4 Motivace K emílek a Vochom rka.....	25
4.5 Motivace O pejskovi a ko i ce	26
4.6 Motivace O slepi ce a kohoutkovi	27
4.7 Motivace O Budulínkovi	28
4.8 Motivace O perníkové chaloupce.....	28
4.9 Motivace Třpková R fienka	29
4.10 Motivace Sn hurka a sedm trpaslík	30
5 REALIZACE TÁBORA A PROGRAMU	31
5.1 O Smolí kovi	31
5.2 O červené Karkulce	32
5.3 Bob a Bobek	33
5.4 K emílek a Vochom rka	34
5.5 O pejskovi a ko i ce	35
5.6 O slepi ce a kohoutkovi	36
5.7 O Budulínkovi.....	36
5.8 O Perníkové chaloupce.....	37
5.9 Třpková R fienka.....	38
5.10 Sn hurka a sedm trpaslík	39
6 HODNOCENÍ TÁBORA	40
6.1 Hodnocení d tí.....	40
6.2 Hodnocení pracovník tábora.....	41
6.3 Hodnocení provozovatelky tábora	43

6.4 Hodnocení hlavní vedoucí tábora a programátorky	45
ZÁV R	47
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	48
SEZNAM P ÍLOH.....	49

Úvod

Ke své bakalářské práci jsem si zvolila téma Návrh realizace letních táborů a jejich ověření v praxi. Zvolené téma je mi velmi blízké. Již od dítství let jsem jezdila s mojí maminkou na tábory, které sama pořádala. Na táborech jsem vyrostla a neumím si představit, že bych v létě netrávila deset dní s dětmi na letním táboře. Sama jsem si vyzkoušela mnoho funkcí. Prošla jsem si funkcí kuchyňka, instruktorky, oddílové vedoucí a od roku 2009 jezdím jako hlavní vedoucí tábora.

Tábory pořádáme pro děti od pěti do dvanácti let a v současné době s námi jezdí přes sto dětí. Celý chod tábora zajišťuje proškolený personál, který jezdí na tábor ve svém volnu a zcela zadarmo.

Ve své bakalářské práci si dovoluji předložit návrh a program letních táborů, který byl v praxi ověřen. Zároveň se ve své práci zabývám tím, co vše je potřeba zařídit před táborem, lidmi, kteří tvoří táborový tým, jak samotný tábor probíhá a které věci je potřeba zařídit po skončení tábora.

Cílem mé práce bylo navrhnout a ověřit fungování dítského letního tábora. Význam letních táborů je celkem prostý, jde o využití volného času dětí o prázdninách. Děti, které se letních táborů účastní, zažijí mnoho různých aktivit. Tyto aktivity mají mimořádný význam pro celkový rozvoj osobnosti dítěte.

1 Historie sdružení Pionýr

Na začátku bych chtěla objasnit, proč píši o sdružení Pionýr. Naše organizace, která pořádá tábory přes dvacet let, organizovala ve svých začátcích tábory právě pod pionýrem. Do roku 2010 jsme působili jako pionýrská skupina LDT Mládí (letní dětský tábor). V současné době fungujeme jako občanské sdružení Usměvavé Sluníčko.

Pionýr je demokratické, dobrovolné, samostatné a nezávislé sdružení dětí, mládeže a dospělých. Zabývá se osvětovou, výchovnou, vzdělávací a charitativní činností. Pojmenování Pionýr označuje i v mezinárodním pojetí člověka, jako objevitele nových cest, směrů a hlasatele pokrokových myšlenek. Působí ve všech krajích republiky. V roce 2004 a opět v roce 2007 byl pionýru udělen statut MČMČT uznané nestátní neziskové organizace pro oblast práce s dětmi a mládeží ve volném čase. Základními jednotkami prvky jsou název, znak, maskot, pozdrav, kroj, oddílová trička a náramky.

Komunistická strana po převzetí moci v únoru 1948 hledala organizaci, s jejíž pomocí by bylo možné působit na mládež. Nejprve se k tomuto účelu pokusila využít Junáka. Z výnosu Ministerstva školství a osvěty potom začaly vznikat první pionýrské oddíly Junáka. Tato snaha nebyla ovšem příliš úspěšná, většina skautských oddílů se raději rozpadla nebo přešla do ilegality. Dětská Pionýrská organizace vznikla v roce 1949 (Hofbauer B, 2004; Pávková a kolektiv, 1999; Svatoš-Z, 1987)

Česká rada Pionýra vydává pro vnitřní potřebu sdružení měsíčník Mozaika, který vychází od roku 1992 a později byl upraven i do webových stránek.

2 Tábory

V této kapitole se vnují typ m tábor , zaji-t ní m požadavk hygieny a bezpečnosti a znalostí zákon , které jsou pro provoz tábora nezbytné.

Tábor je zotavovací akce, jejímfl ú elem je posílit zdraví d tí, zvý-it jejich tělesnou zdatnost a získání specifických znalostí a dovedností. Zákon 258/2000 ze dne 14.7.2000 o ochran ve ejného zdraví pr b fln dopl ován dal-ími vyhlá-kami, z tohoto zákona vyplívá, fl se jedná o organizovaný pobyt 30 a více d tí ve v ku do 15 let na dobu del-í ne fl 5 dn . Jedná se o pobyt mimo organizaci. (Rudý, Ka er 2007)

Rozli-ujeme ty i druhy tábor :

- **Stálé tábory** ó tábory ve stálých tábo i-tích (zd né, chatové, stanové základny), celý pobyt na jednom míst
- **Putovní tábory** ó b hem pobytu vyst ídají ú astníci n kolik tábo i- , v t-inou jde o tábory p -í, vodní i cykloturistické
- **P ím stské tábory** ó specifická forma nabídky denního programu bez noclehu
- **Hv zdicové tábory** ó tábor, p i n mfl ú astníci absolvují n kolikadenní výlety do okolí základny

Podle slofení sociální skupiny m flme tábory je-t rozli-it na:

- **B flné** ó ú astníky jsou d tí a mláde fl z b flné populace
- **Integrované** ó tábor i pro d tí rizikových skupin, d tských domov , zdravotn postifleném kdy alespo 20% ú astník je z takto postiflené populace
- **Ozdravné** ó ur ené pouze pro zdravotn postiflené

(Harmach, Hoffman, Jírová, Nováková, T olcová, 2004)

Na táborech probíhají výchovná a vzdělávací činnosti. Podle tábora jsou stanoveny výchovná a vzdělávací cíle, záleží na tom, o jaký tábor se jedná (výuka angličtiny, výuka jízdy na koni, atd.). Tyto cíle si musíme předem určit. Během pobytu děti na táboře kladu veliký důraz na to, aby si děti osvojovaly pocit soudržnosti a kamarádství. Proto dávám přednost hrám, kde se bodují a odměňují celé oddíly. Tábory by měly děti naučit samostatnosti a odpovědnosti se. Na táborech fungují pravidla, táborový řád a reflexivní dny, který se musí respektovat. Děti si mohou také ověřit svoje naučené schopnosti nebo se naučit schopnosti nové. Chtěla bych dětem ukázat, že jde volně čas proflít i jinak než jen doma u počítače nebo televize.

Pro každý tábor je požadováno mít s sebou kvalifikovaný personál. Před každým táborem je potřeba prokázat personál. Hlavní vedoucí tábora absolvoval v roce 2005 školení v Prachaticích, které se skládalo z psychologie a pedagogiky, zdravotní a právního minima, které vedl pan JUDR. Jaromír Harmach. Celé školení probíhalo o víkendu a na konci se psal test a hlavní vedoucí tábora obdržel certifikát, který je akreditovaný MŠMT. Provozovatel tábora spolu s hlavním vedoucím a zdravotními sestrami před táborem dle kladně prokollí celý personál a na základě testu, které si hlavní vedoucí nechává u sebe, se rozhodne, zda se účastník může zúčastnit tábora a mít na starosti své děti.

2.1 Před zahájením přípravy samotného tábora

Provozovatelé tábor se řídí určitými právními dokumenty. Je důležité znát zákon 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a dále dvě vyhlásky ministerstva zdravotnictví. Jedná se o č. 106/2001 Sb., o hygienických požadavcích na zotavovací akce pro děti a č. 107/2001 Sb., o hygienických požadavcích na stravovací služby. Také bychom měli znát výtah z vyhlásky MŠMT č. 185/1990 Sb., ve znění č. 145/1992 Sb., o zdravotních akcích. V těchto obecně závazných právních předpisech jsou vyjmenovány základní podmínky pro uskutečnění jakékoliv zotavovací akce.

Zotavovací akce je pod tímto pojmem se podle legislativy myslí organizované pobyty dvaceti a více dětí do 15 let. Jejich cílem je posílit zdraví a zvýšit tělesnou zdatnost dítěte. (Zákon 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví § 8)

Povinnosti provozovatele o zajistit před zotavovací akcí hygienicky nezávadný stav zařízení a zdroj vody, zvolit praktického lékaře v místě konání tábora (může nechat zajistit na zdravotníkovi). Před začátkem tábora oznámí okresnímu hygienikovi místo konání akce a celkový počet účastníků a také termín konání tábora. K celkové zprávě přiloží výsledky rozboru vody, které nesmí být starší než tři měsíce. Provozovatel si také volí vhodného a kvalifikovaného zdravotníka, nejlépe lékaře, se kterým má jistě zkušenosti. V současně době je lepší, dle potřeby, mít zdravotníky, aby dva pro případ nutnosti odjezdu dítěte do nemocnice zůstal v táboře jeť jeden. Po skonění akce ukládá provozovatel u sebe po dobu půl roku přihlášky, zdravotní deník a hospodářský deník.

Zdravotní stav dítěte - dítě spolu s přihláškou obdrží Posudek o zdravotní způsobilosti dítěte. Praktický lékař posoudí, zda je zdravotní stav dítěte způsobilý pro účast na zotavovací akci. Provozovatel smí přijmout dítě, které je zdravotně, fyzicky a psychicky způsobilé.

Vyjádření rodičů o v den odjezdu odevzdají zákonní zástupci dítěte prohlášení o bezinfekčnosti a také potvrzení, že lékař nenahlásil dítěti žádnou refluimu.

Prostorové podmínky o letní tábory se pořádají ve stavbách, jako jsou zděné budovy nebo chatky, a také ve stanech. Pozemek by měl být chráněn před hlukem. V současně době je mnohem lepší, aby byl objekt oplocen a daleko od cesty.

Pravidla ubytování o ubytování dětí zajistíme odděleně podle pohlaví a také podle věku. Musíme brát na v domě, že děti mladší 10 let nesmí spát z důvodu bezpečnosti nahoru na palandě. Oddíloví vedoucí jsou ubytováni v bezprostřední blízkosti dětí. Také zdravotník je ubytovaný hned vedle izolace a ošetřovny.

Prostory pro spaní o každý ubytovaný člen má na sebe volný prostor 3 m². Místnost musí mít přirozené větrání. Patrová lůžka musí mít boční desku proti pádu a být bezpečně přístupné.

Umývárny ó jsou rozd leny podle pohlaví. Na p t d tí se podle hygienických norem vyfladuje jedno umyvadlo a sprcha na t icet d tí. Pro i-t ní zub musí být zaji-t na pitná voda. D ti by se m ly sprchovat v teplé vod alespo jednou týdn , záleflí také na mořnosti oh evu vody. Z vlastní zku-enosti vím, že není problém umořnit d tem umýt se v teplé vod obden. M flíme je prost ídat, jeden den t i oddíly a dal-í den dal-í t i oddíly.

Záchody ó uřlívají d ti vřdy odd len podle pohlaví. Na dvacet d tí p íslu-í dva záchody na dal-ích dvacet d tí stejného pohlaví jeden dal-í záchod. V blízkosti toalet musí být mořnost umýt si ruce pod tekoucí vodou.

O-et ovna a izolace ó na o-et ovn by m la být mořnost si ji v chladných dnech vytopit a pustit si teplou vodu. Izolace musí mít vlastní záchod, nesmí být vybavena patrovými postelemi. Na kařdých t icet d tí se z izuje jedno l flko. Léky a zdravotní dokumentace ú astník zotavovací akce musí být umíst ny tak, aby k nim nem ly volný p ístup nepovolané osoby a d ti. Zdravotník má pokoj hned vedle izolace a o-et ovny.

Reřim dne ó je velmi d leřité mít na tábo e reřim dne. Ten musí obsahovat budí ek, osobní hygienu, ást ur enou pro táborový program, ob d, osobní volno, ve e i a dobu pro spánek. Doba pro jednotlivé úkony je pevn stanovena. Reřim dne se sestavuje se zdravotníkem a musí být p izp soben v ku d tí a jejich zdravotnímu stavu.

Délka spánku ó doba ur ená na spánek musí být dev t hodin. Pokud po ádáme no ní hru, je zde výjimka, ale budí ek nesmí být d íve neřl po uplynutí -esti hodin po skon ení no ní hry.

Organizace úklidu ó v pr b hu zotavovací akce musí být provád n úklid v-ech prostor. D ti si kařdý den uklízí své chaty i stany. Sluřební oddíl zaji-uje úklid papírk v tábo e a utírání stol po kařdém jídle, z na-í zku-enosti si s sebou vozíme dv paní, které se nám postarají o úklid toalet, sprch, umýváren a kuchyn . Máme jistotu, že dané místnosti budou b hem dne udrřlovány v istot . Berte na v domí, že d ti nesm jí

mýt WC. Po skonění akce musí být zajištěn a proveden úklid všech prostor na pozemku.

Koupání v přírodě děti se mohou koupat jen za dohledu oddílového vedoucího. Vedoucí vchází do vody jako první a pouze s deseti dětmi a jako poslední z vody vychází. Zároveň musí být zajištěn dozor i nad dětmi na souši. Vedoucí musí dohlédnout, aby se děti osušily a převlékly do suchého prádla. Při koupání je také dobré děti barevně odlišit (gumky, epice, náramky), abychom nad nimi mohli přehled.

(Harmach, Hoffman, Jírová, Nováková, Těmlová, 2004)

3 Příprava tábora

Je důležité, abychom věděli, jak taková příprava tábora probíhá. Musíme vědět, jaký personál je potřebný pro zajištění klidného chodu celého tábora a jak vymyslet vhodný program pro děti.

Samotná příprava tábora začíná již několik měsíců předem. Je důležité se domluvit s pedagogickými pracovníky, zda se tábor uskuteční. Hlavní vedoucí tábora s provozovatelem se domlouvají na termínu, místě, možného počtu dětí, personálu, programovém zajištění a rozpočtu tábora. Musíme mít jasno, pro jakou věkovou skupinu tábor pořádáme. Připravíme si leták s informacemi: kdy a kde tábor pořádáme, cena tábora, kolikrát denně se děti stravují, název etapové hry, atd.

Důležité je připravit si potřebné a závazné přihlášky, informace pro rodiče. Součástí připravujeme ubytování, stravování, dopravu, materiál potřebný ke hře, vybíráme vhodné pedagogické a hospodářské pracovníky. Nesmíme zapomenout ani na oznámení konání tábora na hygienické stanici a zdravotnímu středisku poblíž tábora. Důležité je zkontrolovat vhodnost táboření, zda jsou dodrženy hygienické normy, včetně ověření nezávadnosti vody a způsobu odstraňování odpadů a splávek.

(Harmach, Hoffman, Jírová, Nováková, Těmlová, 2004)

3.1 Rozpočet

Důležitým prvkem při přípravě akce je stanovení rozpočtu. Základem všeho je stravování. V současné době se pohybují celkové náklady okolo 80 až 100 Kč na den na osobu. Denně podáváme účastníkům pět jídel (snídaně, oběd, svačiny a večeře). Dále musíme v rozpočtu počítat s náklady na ubytování, včetně provozních nákladů a náklady na elektrickou energii, teplo a nakonec na náklady dopravy a zásobování potravin.

3.2 Co je potřeba zařadit po skončení tábora

Po skončení tábora archivuje provozovatel tábora veškerou dokumentaci po dobu pěti let. Připraví účastníci ke zpracování a kontrole své účetní daně organizace. Odešle celkovou zprávu o hodnocení tábora s popisem pracovníků a s popisem účetní vedení dané organizace, pod kterou tábory pořádá.

3.3 Příklad harmonogramu přípravy letního dětského tábora

LEDEN – zajištění základních předpokladů pro uskutečnění LDT (termín, místo, počet účastníků, programové zajištění, rezervace a objednávka LDT).

ÚNOR – propagace tábora na internetu, v novinách, rozdání předletních přihlášek, nábor personálu, tvorba rámcového programu.

BŘEZEN – rozpracování táborové hry (mokrý i suchý varianty), schůzky s pracovníky tábora, zabezpečení materiálu, příprava jídelníčku, režimu dne.

DUBEN – zabezpečení dopravy. Oznámení tábora příslušným úřadům a institucím. Zajištění odběru potravin v místě konání tábora. Evidence přihlášek.

KVĚTEN – uzavření smluv s pracovníky tábora. Prozkoušení všech účastníků a pracovníků o bezpečnosti, ochraně zdraví a hygieně. Kontrola přihlášených dětí. Rozeslání organizačních pokynů pro účastníky.

ERVEN ō zpracování jmenného seznamu ú astník . Zajistit poji-t ní v-ech ú astník tábora. P edání tiskopis nutných k vedení tábora. Zaji-t ní posláání zálohy na LDT a kontrola plateb.

ERVENEK/SRPEN ō v pr b hu tábora zajistit ádné vedení ekonomické agendy, ádný zdravotní dozor a dodrřování v-ech hygienických p edpis , aktivní a bohatý program.

PO SKON ENÍ TÁBORA ō do 5 dn vyú tovat provozní zálohu, zhruba do m síce zpracovat celkové hodnocení tábora. (Harmach, Hoffman, Jírová, Nováková, Třolcová, 2004)

3.4 Personální zaji-t ní tábora

Pro správný, bezchybný a bezpečný chod tábora je d lefité personální obsazení jednotlivých funkcí. Personální obsazení by m lo odpovídat po tu p íhlá-ených d tí. Výhodou je, kdyfl provozovatel tábora a hlavní vedoucí tábora zná lidi, kte í s ním jedou na tábor. Je to pro n výhodou, nebo v dí, co od nich m flou o ekávat, jak se ve které situaci zachovají a pro výchovu a bezpečí d tí je to k nezaplacení. P ece jen pé e a starost o d tí na letním tábo e trvá 24 hodin minimáln 10 dní v kuse. Mnohdy má oddílový vedoucí v oddíle 15 d tí. Každý pracovník musí být na za átku tábora pro-kolen o bezpečnosti práce, každý je seznámen a d sledn pro-kolen se svojí funkcí. Každý rok jezdí zástupce oddílových vedoucích a pomocných instruktor na -kolení, kde dostanou osv d ení o absolvování -kolení a poté si vy-kolí své kolegy. V-e je zakon eno písemným testem, který je ulofen u provozovatele tábora.

Funkce, které jsou pro chod tábora nezbytn nutné: provozovatel, hlavní vedoucí tábora, zdravotník, kucha ka, pomocníci v kuchyni, programátor, oddílový vedoucí, instruktor. Je dobré zajistit si i hlída e pro no ní hlídky s d tmi a uklíze ky pro uklízení sprch, toalet a ob asnému vyt ení chatek a budov, kde jsou d tí ubytované.

3.4.1 Hlavní vedoucí tábora

Hlavní vedoucí tábora nese plnou zodpovědnost. Musí být starší 18 let, měl by mít nejen zkušenosti s prací s dětmi a mládeží, ale i zkušenost jako oddílový vedoucí. Doporučuje se, aby byl hlavní vedoucí starší 21 let. Musí být náležitě proškolen provozovatelem a institucí zabývající se školením hlavního vedoucího tábora, kde obdrží náležitě odbornou přípravu. Hlavní vedoucí se již od ledna podílí na plánování tábora, proto je jak se říká, hlavní vedoucí odvede dvě třetiny své práce ještě před tím, než samotná akce vypukne. Musí se seznámit s právními předpisy, proto je neznalost zákona neomlouvá. Hlavní vedoucí řídí práci všech pracovníků na táboře. Rodičům zodpovídá za děti a provozovateli za vše, proto se musí vždy seznámit se všemi, kteří s ním budou pracovat. Provozovatel a hlavní vedoucí tábora si dopředu určí pravidla spolupráce a komunikace, proto je jejich práce nekončí ulovením dětí, povinností a zodpovědností zůstává i potom. Hlavní vedoucí nese zodpovědnost za spokojenost dětí. To znamená, že by se měl osobně podílet na přípravě tábora. Musí připravit denní režim, rozdělení do oddílů, táborový řád, rozdělení příslušek a pokynů pro rodiče dětí, atd. po celou dobu konání tábora zodpovídá za plnění všech hygienických a bezpečnostních předpisů, za práci všech dětí, za zásobování, kuchy, marodku i hospodaření na táboře. Před započetím akce musí proškolené všechny pracovníky o bezpečnosti a hygieně při práci s dětmi a mládeží. Proškolení pracovníci hlavnímu vedoucímu podepíou písemně prohlášení a ten si ho poctivě uschová po celou dobu konání tábora a provozovatel si ho uschová po skonění tábora na dobu nejméně tři měsíce. U hlavního vedoucího jsou uloženy všechny nutné písemnosti o potvrzení pracovníků o zdravotní způsobilosti, kopie oznámení o konání tábora a o rozboru vody. Po skonění tábora vypracovává jeho hodnocení a kontroluje vyúčtování. Hlavní vedoucí každým den, každou hodinu i minutu komunikuje se všemi pracovníky, podílí se na upravení jídelníčku, na kontrole práce zdravotníka, hospodáře a kuchaře. (Harmach, Hoffman, Jírová, Nováková, Těšlová, 2004)

3.4.2 Oddílový vedoucí

Musí být starší 18 let a zpsobilý pro tuto práci. Má platný zdravotní prkaz a potvrzení od lékae, že je schopen práce s dťmi, student m vysoké pedagogické –koly sta í mít s sebou okopírovaný index. Je pod ízen hlavnímu vedoucímu. Po celou dobu tábora zodpovídá za sv ený oddíl, za jeho výchovnou i zotavovací innost a to po dobu 24 hodin denn . Oddílový vedoucí si musí pamatovat, že ke každé innosti je nutno vyuffvat vhodné motivace a do jisté míry nahrazuje d tem rodi e, je jejich rádcem, pomocníkem, d v rníkem a p edev-ím p íkladem. Oddílovému vedoucímu je také p id len pomocný instruktor. Oddílový vedoucí organizuje innost oddílu v souladu s táborovým ádem, režimem dne a pokyn hlavního vedoucího.

P ed táborem se seznámí s v kem d tí a informacemi od rodi a lékae. M l by si zopakovat základy první pomoci a hygieny. První den tábora seznámí d ti se zp sobem oslovení, jejich právy, povinnostmi, režimem dne a táborovým ádem. Je d leflité si nechat v-e od d tí podepsat. Také vybere kapesné, nože a n flky. Základní povinností oddílového vedoucího je zabezpe it sv eným d tem aktivní program v souladu s pokyny hlavního vedoucího. Spolupracuje se zdravotníkem. Oddílový vedoucí nikdy nesmí zapomenout, že je výchovným pracovníkem a d ti nikdy nenechává bez dozoru. (<http://www.tabory.ymca.cz/>)

3.4.3 Praktikant

Pod názvem praktikant rozumíme pomocný instruktor k vedoucímu oddílu ve v ku 15 ó 18 let. Má platný zdravotní prkaz a potvrzení od lékae, že je schopen práce s dťmi. Praktikant nemá plnou právní zodpov dnost, a proto mu nelze ukládat práce oddílového vedoucího. Nesmíme zapomenout, že u praktikanta není je-t ukon en fyzický a psychický vývoj, a proto ho nesmíme p et flovat. Praktikant nesmí bez oddílového vedoucího vést samostatn oddíl, chodit s celým oddílem na výlety, sám se s dťmi koupat, i vykonávat slufbu dne. Má svá práva, m že se podílet na denním programu, p ípravovat sout že a hry. Je povinen dodrřovat pokyny hlavního vedoucího a oddílového vedoucího, k n mufl je slufbebn p id len. Doprovází oddíl p i p eprav z tábora a zp t, dodrřuje denní režim, budí ek, ve erku, táborový ád a nikdy neopou-tí

tábor bez v domí oddílového vedoucího a hlavního vedoucího tábora.
(<http://www.tabory.ymca.cz/>)

3.4.4 Hospodá

Hospodá musí mít organiza ní schopnosti pro provoz, znát vedení administrativy a finan ní hospoda ení. Je pod ízen hlavnímu vedoucímu tábora. Zná platné sm rnice o hospoda ení a v-echny sm rnice platné pro provoz zotavovacích akcí a letních tábor pro d ti a mládefl a má platný zdravotní pr kaz, který mu vydá jeho obvodní léka . Musí být star-í 18 let. Organizuje a ídí práci v-ech hospodá ských pracovník tábora. Má oprávn ní manipulovat se sv enými finan ními i materiálními prost edky ur enými pro provoz tábora. Zodpovídá za dodrřování provozního rozpo tu tábora schváleného provozovatelem a za dodrřování stravovacích norem. P ed zahájením akce si ov í, zda provozovatel zajistil dodávky zboží, p evezme od provozovatele pot ebné tiskopisy, výkazy, pen fíní deník a deník spot eby potravin. Zkontroluje si spolu se správcem tábora a hlavním vedoucí m tábora inventá kuchyn , jídelny a skladu potravin. Pro-kolí personál kuchyn v oblasti ochrany zdraví a bezpe nosti práce. Hospodá vede ú etnictví tábora, a to pen fíní deník, jeho fl p ílohou jsou p íjmové a výdajové doklady. V n m eviduje jak nákupy za hotové, tak i nákupy na fakturu, vede denní p ehled o po tu stravovaných osob, výkazy spot eby potravin a denní erpání celkového rozpo tu. P ed ukon ením tábora zajistí, aby byly v as p ípraveny podklady pro zú tování dodávek potravin. Uzav e pen fíní deník, zpracuje provozovateli souhrnnou zprávu o hospoda ení. V-echny doklady musí být ov ené a podepsané hlavním vedoucí m tábora. (Harmach, Hoffman, Jírová, Nováková, Tolcová, 2004)

3.4.5 Kucha

Kucha musí znát hygienické p edpisy týkající se p ípravy stravy ve společném stravování a mít platný zdravotní pr kaz. Jako kařká fyzická osoba ínná p í stravování musí spl ovat p edpoklady pro výkon ínností epidemiologicky závařných. P edpokládá se znalost norem a p edpis pro p ípravu stravy pro d ti a mládefl. Kucha je pod ízen hospodá i a hlavnímu vedoucímu tábora.

Dbá na správné technologické zpracování potravin, na konečnou úpravu a podávání stravy účastníkům akce. Podílí se na sestavování jídelníčku. Podle pokynů zdravotníka uschovává vzorky stravy po stanovenou dobu. O vzorcích stravy vede písemný záznam s uvedením dne a času uložení.

Kuchař nezapomíná - dbát na dodržování čistoty v kuchyni a skladech

- převzít od hospodáře odpovědnost za řízení kuchyně
- dodržovat všechny hygienické a bezpečnostní zásady, včetně zásad osobní hygieny
- neumožnit přístup do kuchyně nikomu, kdo k tomu nemá oprávnění
- v kuchyni nekouřit

(Harmach, Hoffman, Jírová, Nováková, Tolcová, 2004)

3.4.6 Zdravotník

Zdravotníkem může být lékař, student zdravotnický pracovník oboru všeobecná sestra, dětská sestra nebo student lékařské fakulty, který ukončil studium. Zdravotníkem může být i ten, kdo předloží doklad o absolvování kurzu první pomoci se zaměřením na zdravotnickou činnost při zotavovacích akcích u eského červeného kříže. Jeden zdravotník se může starat maximálně o 80 dětí. Před zahájením akce se podílí na sestavování jídelníčku z hlediska nutriční hodnoty stravy. Zdravotník je povinen při zahájení zotavovací akce provést zprvu zdravotní prohlídku dětí, převzít písemné prohlášení zákonných zástupců dětí a zdravotní posudek dítěte, zdravotní a ošetrovací příkazy. Zdravotník od provozovatele převzme lékárníku. Po příjezdu do tábora oznámí praktickému lékaři v místě konání tábora o jeho zahájení, předá mu seznam dětí a pracovníků. Seznámí oddílové vedoucí se zdravotním stavem dětí. Po celou dobu tábora ošetřuje drobná poranění a poskytuje první pomoc, průběžně sleduje zdravotní stav osob. Váží nemocné děti a osob hlásí praktickému lékaři. Průběžně kontroluje dodržování stanovených hygienických požadavků. Kontroluje

denní úklid v obytném prostoru dětí a jejich osobní hygienu. Vede zdravotní deník, nosí jídlo a nápoje nemocným, likviduje po nich zbytky jídel, umývá a desinfikuje nádobí použité nemocnými osobami. Zajišťuje zdravotnický dohled při koupání a výletech. Po skončení akce uzavře zdravotnický deník a odevzdá jej provozovateli, který ho archivuje po dobu šesti měsíců. (Harmach, Hoffman, Jírová, Nováková, Těmlová, 2004)

3.4.7 Programátor

Programátor je na táboře velmi důležitý. Připravuje program pro děti. Je potřeba, aby měl dobré nápady, fantazii a musí umět správně děti na motivovat a zaujmout. V práci programátora nijak nerozhoduje. Výhodou je, když má s přípravou etapové hry jistotu zkušenosti a na přípravu má dostatek času. Nikdy bychom neměli fládného člověka do programátora nutit, nemuselo by to dopadnout tak, jak si to představujeme.

3.5 Programové zajištění tábora

Vymyslet a zajistit program není vůbec jednoduché. Je potřeba, aby se tomu vnoval programátor již od začátku. Před přípravou programu je vhodné navštívit místo, kde se tábor uskuteční, seznámit se s přírodními podmínkami. Program musí být předem připravený a mít variantu sucha pro teplé dny a variantu mokra pro deštivé a chladné počasí. Fládná činnost by neměla být samoučelná, stačí nám jen náročná a odpočinkové aktivity. Plánování programu začíná již v okamžiku, kdy stanovujeme zaměření tábora. Musíme si promyslet, zda náš tábor bude zaměřený na širokou škálu aktivit, her a soutěží nebo orientovaný na jednu činnost (jazyková výuka, sport, atd.). Při tvorbě programu je nutno přihlížet ke složení účastníků (pohlaví, věk, pohlaví), ke složení pedagogického sboru (pohlaví, jejich zkušenosti a kreativita) a samozřejmě ke druhu, typu, poloze a vybavení tábora. Nejjednodušší je zvolit jednotící téma celého pobytu, tedy celotáborovou hru s dalšími relaxačními činnostmi. Při tvorbě programu vycházíme z táborového řádu a režimu dne. Denní režim je rozdělen na tři části i programové bloky ráno, dopolední, první odpoledne, druhé odpoledne a večer. Dopolední blok je zhruba dvě a půl hodiny, odpolední je rozdělen na první odpoledne a trvá dvě a půl hodiny a po svatě pokračuje druhé odpoledne dvě hodiny. Večer je nejkratší jen hodinu a půl.

Praktickou a užitkovou pomocí je vytvořit si rámcový program. Rámcový program je nártasového a obsahového rozvržení programu doplněný o motivační prvky a materiální nároky na jednotlivé innosti, variantu náhradního programu v případě t. Při tvorbě rámcového programu však musíte mít stále na mysli to, že plán je na jedné straně osnovou, která by měla být dodržena, ale na druhé straně musí být dostatečně otevřený. Přípravu celotáborové hry je třeba rozdělit do tří období. Před táborem, na táboře a po táboře. (Harmach, Hoffman, Jírová, Nováková, Těmlová, 2004)

3.5.1 Před táborem

Samotná hra se začíná rodit již několik měsíců před táborem. Programátor se zamýšlí nad tím, na co etapovou hru zamíří a čím bude motivována. Jaký bude obsah hry, zda naučný i zábavný. Určí si stavbu hry, která musí obsahovat počet soutěží a jejich řešení. Protože nás táborová hra provází celým obdobím pobytu na táboře, je důležité, abychom našli i hry, které udrží nebo znovu vzbudí zájem dětí.

Stanovíme si pravidla hry, její hodnocení a bodování. Pravidla musí být stručná, jasná, jednoduchá a přímá vku hráčích dětí. Je důležité je říci hned na začátku a opakovat je. Hodnocení vymyslete snadné, rychle proveditelné a pro děti pochopitelné. Zvolenému způsobu hodnocení musí odpovídat také způsob bodování. Programátor pamatuje, že při bodování platí jednoduchost, přehlednost a snadná orientace. Nezapomíná předem promyslet začátek a konec hry, vhodně zvolený začátek je podmínkou úspěchu a stejně tak i konec, který je však nutno připravit předem. Dobrému začátku musí předcházet vytvoření příznivé atmosféry, která je podmínkou dobré motivace. Vyhodnocení etapové hry probíhá na táboře a odměna by měla připomínat prožitou hru. Nejlepší jsou především typické pro hru a tábor. (Harmach, Hoffman, Jírová, Nováková, Těmlová, 2004)

3.5.2 Přímě na táboře

Programátor si prohlédne prostory, ve kterých se bude etapová hra hrát, a navodí vhodnou atmosféru. V průběhu hry vyhodnocuje akce a soutěže ihned po jejich skonění v ten samý den. Výsledek zaznamenává na viditelném místě, aby byl dostupný

v-em. Ze zku-enosti vím, že práv zp sobu bodování a jeho form je pot eba v novat maximální pozornost, nebo d ti cht jí neustále v d t, jak na tom jsou.

4 Motivace a jednotlivé úkoly

Celá kapitola je zam ena na etapovou hru, konkrétn na charakteristiku jednotlivých dní tábora. Ke každému dni na tábo e je p ipravena motivace a k ní úkoly, které d ti budou plnit.

Celotáborová hra je zpracována na deset pobytových dní a má název z Pohádky do pohádky. Je ur ena pro d ti od 5 do 10 let. Název etapové hry je vždy zve ejn n p ed táborem, v dob , kdy se rozdávají p íhlá-ky na tábor, takže d ti v dí, eho se etapová hra týká a není vylou eno, že se mohou p íhlásit i star-í d ti. Vzhledem k tomu, že více jak polovina d tí je velmi malá, jejich v k se pohybuje kolem deseti let a každý rok nám po et malých d tí roste, je pot eba zam ít etapovou hru, tak aby zaujala hlavn mlad-í d ti. Ty star-í d ti jezdí na tábor hlavn kv li kamarád m a zážití zábavy a název etapové hry je pro n , aíl na posledním míst . Celá pointa hry spo ívá v tom, že v Pohádkové í-i unesl drak královské d ti a slíbil je králi vrátit jen pod podmínkou, že získá od krále královské symboly. Král v-e odevzdal, ale drak sv j slib nesplnil. Královskou rodinu vyhnal a sám se ujal kralování. Pohádkové bytosti z Pohádkové í-e draka neposlouchaly, proto se drak rozhodl, že se z pohádkové knihy ztratí v-echny pohádky. Pohádky mohou zachránit jen d ti, které v pohádky stále v í. Cílem celé hry je zachránit Pohádkovou í-i, vysvobodit královské d ti a zaplnit pohádkové knihy op t pohádkami.

P ed p íjezdem d tí je pot eba p ipravit v-e pro etapovou hru (bodování, vyzdobení tábora pohádkovými postavami). Každý den se d ti v nují jedné pohádce. D ti si také na tábo e vedou oddílovou kroniku, do které zapisují jednotlivé dny a jejich zážitky. S motivací na každý den jsou d ti seznámeny na ve erním nástupu, kde jim je p e tena programátorkou.

4.1 Motivace Smolíček

Cíl: Seznámení dětí s táborovou etapovou hrou a cílem celé hry, kterou musí na konci dosáhnout.

Milé děti,

dnes první Vám posílám královskou listinu s prosbou o pomoc následující pohádkou

Smolíček byl malý pacholík a byl u jednoho jelena, který měl zlaté parohy. Jelen chodíval na pastvu a vždycky když odcházel, přikazoval Smolíčkovi, aby zavěšel a nikoho nepouštěl. Smolíček vždy měl zavěšenou a dlouho nikdo na dveře neklepal.

Jak si představujete jezinky? A v čem asi přebývají? Pomůžete nám zachránit Smolíčka místo jelena, který se z pohádek ztratil? Váš tým, který pohádku zachráníte. Sám král pohádek

Dopoledne: předjízd do tábora, ubytování

Odpoledne: oddílové místo, název oddílu, pokřik, maskot, erb, hra o vysvobození Smolíčka

Večer: zahajovací nástup, hádání pohádek

4.2 Motivace O červené Karkulce

Cíl: rozvoj motorických a výtvarných dovedností

ovládání znalosti pohádek

Milé děti!

Dnes Vám představím jednu z nejznámějších pohádek. Byla jednou jedna hodná a roztomilá dívenka. Kdekdoby jí měl rád, ale maminka a babička jí nikdy nejraději. Babička jí upletla červený šátek, karkulku, a podle toho šátek jí zašlala.

Z pohádky se nám ztratila Karkulka. Pál bych si, aby se sama byla n kde schovala, nejl aby ji drak zadávalí prosím Vás tímto o její zastoupení. Vá—vd ný král pohádek

Dopoledne: hledání zví átek

Odpoledne: správné ur ování dárk pro babi ku, malování flehli kou

Ve er: hádání pohádek

4.3 Motivace Bob a Bobek

Cíl: zji-t ní zru nosti a nápaditosti p i tvo ení výrobk

ov ení znalosti pohádek

Milé d ti!

Jelikoſt je stále hodn pohádek, kterým je t eba pomoci a není vhodn j-ích pomocník , ſádám Vás tímto o pomoc dal-í z nich.

í sotva se toho rána Bob a Bobek vyspali, vysko ili z klobouku, zacvi ili si a hned si zase lehli. Pro zm nu do trávyí Z pohádky se ztratili dva králíci.

Zarmoucený král

Dopoledne: výroba králík z klobouku

Odpoledne: hledej -mudlo, výroba zmrzliny

Ve er: králi í hopkání, hádání pohádek

4.4 Motivace Kemílek a Vochom rka

Cíl: ov ení schopnosti komunikovat s neznámými lidmi

schopnost zajistit daný úkol v neznámém prost edí

pochopení pojmu týmové práce

Milé d ti!

S dal-ím dnem zmizela z knífkem dal-í pohádka.

í Na pasece stála pa ezová chaloupka. V chaloupce byla sv tnice a v té sv tnici spali dva muflí kové. Ten, co byl p ikrytý ernobíle pruhovanou pe inou, se jmenoval K emílek. A tomu, který spal pod modrobílou pruhovanou pe inou, íkali Vochom rka. Anebo se to dá pov d t i jinak. K emílek byl spí-hubený a Vochom rka spí-tlustýí

Víte milé d ti, která pohádka zmizela?

Vá-král pohádek

Dopoledne: recept na povidla

Odpoledne: hodiny s jednou ru í kou, vosí rojení

Ve er: hádání pohádek

4.5 Motivace O pejskovi a ko i ce

Cíl: nau it d ti zru nosti, nápaditosti a trp livosti p i tvo ení

rozvíjení d tské fantazie a kreativity p i zdobení dortu

Milé d ti!

Jist máte rády své domácí mazlí ky, a proto jist pom fete i zví átk m z následující pohádky.

í To bylo tenkrát, kdyfl pejsek a ko i ka je-t spolu hospoda ili. M li u lesa sv j malý dome ek a tam spolu bydleli a cht li v-echo d lat tak, jak to d lají velcí lidé. Ale oni to vfdycky tak neum li, protofse mají malé a ne-íkovné tlapi ky a na t ch tlapi kách nemají prsty, jako má lov k, jenom takové malé pol-tá ky a na nich drápky. A tak nemohli d lat v-echo tak, jak to d lají lidé. Ani do -koly nechodili, protofse -kola není pro zví átka.

Doufám, že hlady neumíte a dál pohádkám pomáhat budete, i když si samy navzájem budete muset.

Doufající král pohádek

Dopoledne: výroba –krabek pejska a koťáčky

Odpoledne: pečeme dort

Večer: maškarní karneval, hádání pohádek

4.6 Motivace O slepičce a kohoutkovi

Cíl: formou zábavy ověřit základ první pomoci

rozvoj motorických a výtvarných dovedností

Pomocníci mí!

Již jsem mohl tu být poznat, že umíte pomáhat pohádkám. Umíte pomoci i sami sobě navzájem, abyste snad nedopadli jako v následující pohádce.

Í Slepice a kohoutek vyšli si do lesa na ořechy, hned tam za zahrádkou stál ořech a mnoho skořepinek pod ním leželo. Slepice a kohoutek se v nich dlouho hrabali, ať už pro ece jádýrko vyhrabali. Slepice ho viděla nejdříve a vzala ho do zobáku, ale kohoutek ji začal klovat a chtěl jí ho vzít. Tahali se o jádýrko, ať slepičce ze zobáku vypadlo. V tu chvíli ho chtěl kohoutek popadnout, ale místo jádýrka popadl kus skořepky, ta mu uvízla v krku a on zůstal bez dechu ležet.

Prosím, pomozte kohoutkovi. Nebude to jednoduché, ale vy to určitě zvládnete.

Dopoledne: záchrana kohoutka

Odpoledne: malování slepičky

Večer: hádání pohádek

4.7 Motivace O Budulínkovi

Cíl: ověření v domostí a pohybem vyjádření innosti

ověření znalosti pohádek

Lidská mlá čata!

V pohádkové í-í bohufel není dne, kdy by dal-í pohádka nestrádala. Poslechn te kteráí

í V malé chaloupce blízko lesa flili d de ek, babi ka a jejich malý vnou ek Budulínek. Jednoho dne si d de ek s babi kou ekli, fle p jdou do m sta na trh, aby nakoupili, co pot ebovali.

Tak to v pohádkách stojí, ale v í-í pohádek tomu tak není. Nikdo nám zde nechybí, ale v-ech je pro zm nu nadbytek. Kdo jen by pohádku mohl dát do po ádku, kdyflne vy?

Zoufalý král pohádek

Dopoledne: hra kufr

Odpoledne: stopova ka

Ve er: hádání pohádek

4.8 Motivace O perníkové chaloupce

Cíl: ověření týmovosti a hraní podle pravidel

zkou-ka odvahy (p ekonání sama sebe)

Pomocníci nebojácní!

Dnes v noci vás eká p et flká zkou-ka. Ale zvládly-li to v pohádce d íve dv malé d ti, ani pro Vás to zajisté problémem nebude.

í Byl jeden chudobný otec a m l d ti, Jení ka a Ma enku. On chodíval do lesa poráčet stromy a nemohl dávat na d ti pozor, proto když jim um ela matka, znovu se oflenil, aby m ly d ti zase matkuí

Jení ka s Ma enkou m fete do pohádky vrátit pouze tak, fe je dne-ní noci nahradíte a mofná i n jakou dobrotu na zub získáte. S díky král pohádek

Dopoledne: pe ení perní k

Odpoledne: vodní bitva

Ve er: hádání pohádek, no ní hra

4.9 Motivace Týpková R fenka

Cíl: ov ení svých sportovních dovedností

kulturní záfitek a zásady slu-ného chování p i n m

Zachránci na-i!

Dosud se Vám da ilo na jedni ku. Doufám, fe i této pohádce plné trní pom fete.

í Byl jednou jeden král a královna a tuze je rmoutilo, fe nemají d ti, fívot bez dít te je jen p l fívota. Když ufl nedoufali a smí ili se s tím, fe dofljí fívot v samot , narodila se jim dceru-ka. Dali jí jméno R fenkaí

Nebudete to mít jednoduché. K princezn se budete muset dostat a ze stoletého spánku ji pak probudit.

Bdící král pohádek

Dopoledne: olympijské hry

Odpoledne: –ermí ské vystoupení

Ve er: hádání pohádek

Noc: no ní vystoupení –ermí

4.10 Motivace Sn hurka a sedm trpaslík

Cíl: bojovat ať do konce

zve ejn ní, zda byla Pohádková í-e zachrán na

Milé d ti!

N kdy je pohádka smutná, n kdy veselá. Do které kategorie za adíte tuto?

í fiili král a královna, m li v-echo, na si vzpomn li. Mnohý lov k jim závid l, ale do srdce jim nevid l. Králov-ťi manflelé spokojeni nebyli. Cht li mít d ti a nem li. Byli by za dít dali celé království. Jednou v zim stála královna u okna a dívala se, jak venku pod zámkem skota í ve sn hu cizí d ti, koulují se a vesele vískajú

Znáte-li jména v-ech trpaslík , pus te se s chutí do záchrany Sn hurky.

Vd ný král í-e pohádek

Dopoledne: poslední pokus o záchranu Pohádkové í-e

Odpoledne: balení, ekaní na verdikt krále Pohádkové í-e, odjezd dom

5 Realizace tábora a programu

V této kapitole si dovoluji představit místo, kde se táborová základna nachází a jak probíhaly jednotlivé dny na táboře.

Etapovou hru z Pohádky do pohádky jsme si vyzkoušeli s dětmi na táboře ve Zhořci u Manětína v roce 2010 s přítomností 100 dětí ve věku 5 až 14 let, z toho v táboře počet dětí se skládal z menších dětí do věku deseti let. Táborová základna se nachází nedaleko obce Zhořec 10 kilometrů od města Manětína na Plzni - severu. Jedná se o oplocenou základnu, kde je možné ubytovat se ve dvaceti chatkách po 4 lůžkách a v pětistrubech. Celková kapacita tábora je 150 míst. V objektu tábora je zdravá kuchyně, klubovna a ošetřovna. V areálu se nachází hřiště na fotbal a volejbal a bazén. Kolem tábora se nachází les.

Památka na zámek v Manětíně na půdorysu písmene L uzavírá jižní stranu manětínského náměstí. Na místě renesančního sídla byl vystavěn po požáru města v roce 1712 barokní zámek podle projektu Tomáše Hafeneckra pro Laflanské z Bukové, jimž patřil do roku 1945. Nachází se zde i rozsáhlá expozice s barokním mobiliárem a unikátní kolekcí 13 obrazů zámeckého služebnictva. Budova zámku je spojena krytou chodbou s káňským kostelem sv. J. Křtitele. Jižní průčelí se otevírá do obnovené barokní zahrady, na níž navazuje zámecký park.

<http://www.cestujme.cz/manetin/historie>

5.1 O Smolíkovi

- Vyzvednutí dětí ve Zhořci na parkovišti před školou a přejezd do tábora autobusem.
- Rozdělení dětí do 6 oddílů podle věku dětí od nejmladších po nejstarší.
- Dětem byla předložena motivace a úkoly, které je po zbytek dne čekají.
- Prvním úkolem bylo vymyslet si název oddílu (1. oddíl Pipmankové, 2. oddíl Hopíci, 3. oddíl Fialky 3.B, 4. oddíl Luckeři, 5. oddíl Vešterníci, 6. oddíl Mumínci) a pokřtění.

- Bojová hra na záchranu Smolíka. Programátorka rozmístila po areálu tábora dvacet barevných koleček v barvy oddílů. Úkolem dětí bylo v časovém limitu přinést ke svému vedoucímu co nejvíce koleček. Každý člen směl přinést vždy jen jedno kolečko. Vítězil ten oddíl, který sesbíral nejvíce koleček své barvy oddílu.
- Zahajovací nástup, kde byl dále představen včetně personál, který se o ně bude starat, péče o motivaci na následující den a také tři úryvky z pohádek, děti musely napsat na papírek, z které pohádky to je a odevzdat vedoucímu tábora.
- Hádanky: *Ach babičko, proč máš tak velké uši?, Jen dva prsty kystr máme, hned zase půjdeme., To není naše maminka, naše maminka má tení hlásek*

5.2 O červené Karkulce

- Budíček byl v osm hodin a poté následovala rozcvička, hygiena, úklid chatek a snídaní.
- Děti se vydaly na cestu za babičkou. Úkolem každého oddílu bylo posbírat po cestě co nejvíce obrázků zvířátek. Každý oddíl měl své zvířátko. Dalším úkolem bylo nasbírat do košíku dvacet různých věcí, které nesměly být živé. Na konci cesty seděla předvedená vedoucí za babičkou a každému oddílu zkontrolovala, zda nemá nic které v cíli stejné.
- Po obědě byl polední klid, kdy měly děti možnost zahrát si míčové hry, jen tak si sednout do trávy a popovídat si, napsat dopis domů nebo psát oddílovou kroniku.
- Odpoledne bylo pro děti připraveno deset černých pytlů a v nich bylo překvapení v podobě mouky, písku, trávy, mletého pepře, kamínků, dříví, papíru, květin, provázek, pastelky. Děti měly po ruce tužku a papír, kam zaznamenávaly podle úkolů, co si myslí, že v pytli je. U pastelky měly hádat, o jakou barvu se jedná.
- Mezi tím, když jeden oddíl hádal, ostatní oddíly malovaly flehlikou na křídový papír. K této technice je potřeba křídový papír, je jedno jak veliký zvolíme,

oby ejná flehli ka a voskovky, které rozech ejeme na -pi ce flehli ky a na k ídový papír obtiskneme. Je pot eba upozornit d ti na bezpe nost p i práci a také, aby s malými d tmi pracoval n kdo star-í a pomohl jim drflet flehli ku. D ti byly -ikovné a fotky n kterých obrázk si m flete prohlédnout v p íloze. N které d ti m ly p ání si malování flehli kou znovu zopakovat. Kupodivu tato technika bavila i chlapce.

- Na nástupu byla p e tena motivace a úkoly na dal-í den.
- Hádanky: *Ty neví-, fle se v na-í zemi nesmí zpívat?, Jedl jsem, sn dl jsem., Pomoz, Ji íku, pomoz!*

5.3 Bob a Bobek

- Odchod d tí na svá oddílová místa do nedalekého lesa, kde m ly za úkol vyrobit králíky Boba a Bobka a jejich klobouk. Velmi zajímavé výrobky byly od t ch nejmen-ích d ti ek tábora, každý si vytvo il svého králíka i s kloboukem. Poufily za materiál papír, pastelky, tempery, ale také látku a ni . Od t ch star-ích oddíl (v kové slofení 9 ó 12 let) a samoz ejm od nejstar-ích oddíl se o ekávala originalita, nápaditost a kreativita. Opravdu výborný nápad m l poslední oddíl, který se skládal jen z d v at. Jejich klobouk byl tak veliký, fle jej nemohly donést do tábora a programátorka se za nimi musela vydat do lesa.
- Výroba zmrzliny - každý oddíl dostal nádobku na led, ingredience a p íchu .
- Po sva in jsme se s d tmi se-li na h i-ti, kde m l každý oddíl najít trnáct obrázk s králíky Boba a Bobka. Celá hra byla na as, d leflité bylo p ínést zp t v nejkrat-ím ase v-echny obrázky králík . Zajímalo m , zda d ti umí hrát fair play, ale byla jsem p ekvapena, jak n kte í schváln obrázky dal-ímu oddílu skovávali i mimo ozna ené herní pole.
- Na nástupu byla p e tena motivace a úkoly na dal-í den.
- Hádanky: *Já jsem malý, ale -ikovný., Je -itý z my-ích k fi ek., Ubrousku, prost i se.*

- První táborová diskotéka. Táborový dj si pro nás připravil mnoho pohádkových písniček a soutěží.

5.4 K emilek a Vochom rka

- Po así se zatím drflí a sluní ko jen svítí, cofil je pro tábor nejideálnější po así. Každý z nich utíká mnohem rychleji venku na čerstvém vzduchu, než aby byly zavazeny v klubovně.
- Dopoledne děti čekalo vaření povidel, ale z technických důvodů by k opravdovému vaření povidel dojít nemohlo. Děti nemají z bezpečnostních a hygienických důvodů přístup do kuchyní. Každý oddíl se proto vydal na malý výlet do nejbližších vesnic a jejich úkolem bylo přinést recept na vaření povidel. Sama jsem se s jedním oddílem vydala na výlet, abych viděla, jak se s úkolem vypořádají. Mnoho jim to celkem dobře. Zpočátku se děti ostýchaly na někoho zazvonit, ale později jim to ušlo problém nedělo. Problémem bylo, že lidé moc otevřít nechtěli, a proto sehnání jaký recept nebylo moc jednoduché.
- Po oběd a poledním klidu se oddíly vydaly do lesa na svá oddílová místa a měly vyrobit hodiny s jednou ručičkou. Oddíly malých dětí úkol namalovaly, větší děti měly zapojit více fantazie a kreativity a hodiny vyrobit. Výrobky byly zajímavé od malých hodin až po velikost přibližně dítěte. Materiál byl použit různý, nejčastěji tvrdý papír a na něm nalepená tráva, kůra nebo jehličí.
- Vosí rojení - na hřišti byla připravena překážková dráha. Každý oddíl ji musel zdolat v co nejkratším čase, nejprve soutěží jednotlivci a poté musel běžet celý oddíl najednou v řadě. Po malé přestávce na oběd se pokračovalo, dalším úkolem bylo předávat si míč nad hlavou, a když dorazil míč nakonec do ruky, poslední přeběhl s míčem na zádech a poslal míč dozadu. Vyhrálo družstvo, které se vystřídal nejrychleji. Další soutěží bylo posbírat co nejrychleji rozházené provázky, které měly barvy jednotlivých oddílů. Úkolem bylo nosit je ke svému kapitánovi po jednom. Vyhrálo družstvo, které mělo všechny provázky své barvy posbírané. Pozorovala jsem, zda děti umí soutěžit v týmu a

na mnoha dnech bylo vidět, že jim dala problém soutěžit s celým družstvem. Na druhé straně jsem také viděla, jak si oddíly fandí a povzbuzují navzájem.

- Na nástupu byla pevná motivace a úkoly na další den.
- Hádanky: *A že já vám to maminko, zafouknu., Královská dcera se ve věku patnácti let píchne o věténko a zemře., Kače uletěla po stole a ze stolu na zem.*

5.5 O pejskovi a kočce

- Dítě si měly připravit krabky pejska a kočky na večerní masní karneval. Nejmenší děti potřebovaly s výrobou pomoc od svých oddílových vedoucích, ale s vybarvováním si daly opravdu záležet. U nejstarších oddílů se předpokládalo, že kromě krabek si vyrobí i kostým pejska a kočky.
- Příprava dortu - v jídelně měly oddíly na stole připravené, misky, mísy, mouku, vejce, olej, cukr a jejich úkolem bylo podle receptu připravit dort, který jim potom paní kuchyň upekly. Když byl dort studený, děti si ho měly zdobit dle své fantazie. Na některých dnech bylo vidět, že doma mamince v kuchyni pomáhají a přípravu nemají žádný problém.
- Po svačině byl oddílový program. Každý oddíl šel na své oddílové místo a jejich oddíloví vedoucí si pro ně něco připravili. Oddíloví vedoucí prvního a druhého oddílu četli dětem pohádky a ony je malovaly. Třetí a čtvrtý oddíl si zpívali písně a hráli na kytaru. Pátý oddíl hrál Twister a šestý oddíl se šel projít na Zbraslavský kopec.
- Masní karneval - nejprve byla proměna jednotlivých oddílů a potom se jen tancovalo a soutěžilo. V polovině večera byla soutěž poznat pod maskou, o jakého vedoucího se jedná. Vedoucí měli přes hlavu gumovou masku a přes oblečení dlouhý hábit. Děti hádaly jen podle chůze, své tipy psaly na papírek a před koncem karnevalu se dozvěděly správné odpovědi.
- Nástup byl netradiční až na konci karnevalu, kde byla pevná motivace a úkoly na další den.

- Hádanky: *Na pasece stála pa ezová chaloupka., A p ece je to pravda pravdoucí, fle v Husicích u Těvc m li jednou kocoura. A ten kocour mluvil., Matka se sestrou m vyhnaly. Dostaly chu na jahody.*

5.6 O slepi ce a kohoutkovi

- Záchrana kohoutka - úkolem d tí bylo secvi it scénku, kterou p edvedou studánce, aby jim dala vodu na záchranu dusícího se kohoutka (dusící kohoutek byl jejich vedoucí oddílu). Scénky se p edvád ly p ed ob dem.
- B hem dopoledne byla po oddílech p edná-ena zdravotnicemi zásada první pomoci, aby d ti v d ly, jak poskytnout pomoc p i n jakém úrazu. Oddíly se st ídaly b hem nacvi ování scének.
- Sama jsem si jednotlivé oddíly obcházela, abych vid la, jak se s dne-ním úkolem vypo ádají. Pozorovala jsem, jak se u inností tvá í. N které bavilo secvi ovat scénku a jiné zase jen zdravov da.
- Po ob d se malovalo na bílá tri ka, která si d ti p ively z domova. Malovalo se speciálními barvami nebo voskovkami. Na malování byl as i po sva in . D ti se opravdu snafily a bylo vid t, fle je to baví. Oddíl, který m l hotovo, -el hrát mí ové hry nebo psát táborovou kroniku.
- Na nástupu byla p e tena motivace a úkoly na dal-í den.
- Hádanky: *Výsosti, co mi to d láte? Výsosti, Va-e studium!, Umím se natahovat. Tamto hnízdo na vysoké jedli sundám a ani nemusím lézt nahoru., Hagrid ufl Norberta ulofil do velké bedny.*

5.7 O Budulínkovi

- Dopoledne se nám pokazilo po así a za alo mírn pr-et, ale to nevadilo, na dne-ní den byla p ipravená hra, kterou známe z televize, Kufr. Hra se dá hrát venku i v budov . D ti jsme p ivedli do jídelny. Na karti kách byla p ipravená podstatná jména a povolání. V první ásti se hádala podstatná jména a potom byla pantomima. Uffili jsme si spoustu legrace. N kdy d lalo d tem problém

dané povolání správně předvést nebo nemít tak dobrou slovní zásobu, aby se dobře vyjádřily.

- Po obědě se počasí umírnilo a mohla se uskutečnit stopovačka. Děti dostaly dobat fluku svačtinu a vydaly se na cestu. Z tábora se vyšlo zadní bránou do lesa, kde děti odpovídaly na dvacet otázek, které se týkaly pohádek a vracely se zpět přední bránou. časový rozestup mezi oddíly byl patnáct minut. Oddíly, které čekaly na čas odchodu, si povídaly nebo zpívaly. Návrat do tábora byl předvečerem.
- Na nástupu byla předtím motivace a úkoly na další den.
- Hádanky: *Tady má kousek koláče a láhev vína, zanes to babičce, je nemocná a zesláblá, tímhle se posilní., Ale nejlepší ze všeho, ach já, nejlepší byly kalhotky s kapsami., Haló, haló, pro je koček málo?.*

5.8 O Perníkové chaloupce

- Po snídani a úklidu svých chatiček se po zapískání na píšťalku šly jednotlivé oddíly v jídelnu a klubovnu. Úkolem na dopoledne bylo pečení perníků. Každý oddíl dostal recept na tisíc perníků, potřebné suroviny a náčiní. Bylo zajímavé děti pozorovat, jak se patlají s těstem a jsou lepivé od mouky. Viděla jsem i oddíl, kde tisíc děl jenom jeden lovek a oddíl, kde se postupně stídali, aby si každý vyzkoušel práci s těstem. Výsledek perníků byl výborný. Každý oddíl měl originální náměty a tvary (záleželo, jaká vykrajovátka si oddíloví vedoucí přivezli z domova).
- Po obědě a poledním klidu následovala vodní bitva. Sluníčko nám od rána svítilo a teploměr ukazoval krásných 32 stupňů. Vodní bitva spočívá v tom, že se děti oblečou do plavek a připraví si plastovou lahev. Na fotbalovém hřišti je připravený malý bazének, do kterého se pomalu přilívá voda. Připravily se oddíly jedna proti druhé. Z bazénku si děti nabraly vodu do lahve a běžely za dalším dítětem, aby na něj vodu vylily. Po patnácti minutách se oddíly prostídaly. Na zátku byla dále připomenuta pravidla a také zásady bezpečnosti. Děti si užívaly mnoho legrace. Stalo se, že někdo zakopl a odělal si koleno, ale nic

váří jeho se nestalo. Dítě ufl pochopily, jak se mají při podobných hrách chovat, a fádne naschvály jsem nepochytila.

- Po svačině byly oddílový program. Hrály se různé hry a spí-e se odpovídalo. Oddíloví vedoucí v dli, fle ve er bude bobík odvahy, ale dítě o tom nevdí a je dlefité, aby nic nepoznaly.
- Nástup byl v obvyklou hodinu, byla p e tena motivace na další den a jaké úkoly je ekají.
- Hádanky: *Jednou z rána kopal ten mufl v lese pa ezy a vykopal pa ízek, vyhlífl jako malé d átko., Na takového posla dávno ekám. Dvacet let ufl tu p eváfím a nikdo m nejde vysvobodit., Ze stromu se dívala kolem dokola, a kdyfl vid la v dáli sv tylkoí .*
- V p l desáté byly dítě ulofeny ke spánku, hlída hlídal, aby dítě opravdu byly v posteli a zbyte n neb haly na toalety. Oddíloví vedoucí se -li p ipravit na stezku, po kafdých p ti metrech byla velká sklenice se sví kami a poblífl té sklenice vedoucí, který m l ohlídat hlavní sv tlo ve sklenicích a aby dítě neodbo ilo do lesa. Na konci ekala paní kucha ka, která odvád la vfdy celý oddíl zp t do tábora. Vedoucí m li také p ikázáno, z bezpe nosti, malé dítě nestra-ít v bec a v t-í jen decentn . Paní provozovatelka vodila celý oddíl k hlavní brán e a tam se pou-t ly dítě po dvojicích. Bobík odvahy prob hl v klidu a v po ádku, nikdo se nám neztratil.

5.9 ^{TM}pková R fienka

- Budí ek byl dnes posunutý z osmé hodiny na p l devátou a výjime n nebyla ani rozcvika. Po snídani byl nástup a slavností zahájení táborových olympijských her. V-ichni vedoucí na sob m li kostýmy pohádkových bytostí. Byl zapálen olympijský ohe , p e ten slib sportovc e a rozhod ích. Potom byly dítě rozdány karti ky, kde m ly napsané jednotlivé disciplíny, a na velkém strom e byla mapa, kde disciplíny najdou. Sout ílo se v disciplínách: b h na 60 m, vytrvalost, kufelky, -ípky, skok z místa, leh ó sed, p ekáfková dráha, skákání

v pytli, hod polenem, –plh po lan a plechovky. Jednotlivé výkony d tí byly odměnny diplomy s umístěním a medailí, kterou si odneslo každé dítě .

- Po poledním klidu, který byl hlavně odpočinkový, čekalo na děti vystoupení –ermí z volnoasového klubu Avalon Plzeň . Po odehraném vystoupení, které bylo opravdu nádherné, si děti mohly vyzkoušet střelení z kuše, obléci si na sebe brnění nebo si za dvacet korun vyrazit minci.
- Na nástupu byly vyhlášeny výsledky dnešních olympijských her, rozdány diplomy a medaile, p e tena motivace na další den a hádanky.
- Hádanky: *Jednou chodil sv tem medv dá a ten chlapík m l veliké potífle se svým medv dem. Medv d byl hajdalák a mlsoun., A neřkohout zakokrhá, a má–druhou pun ochu! Jinak ti, moje milá, vlasy vy–kubu!, Ař mne, Ji řku, bude–pot ebovat, vzpome si na mne, odslouřím se ti.*
- Nástup se protáhl a na děti čekalo p ekvapení. No šní vystoupení –ermí . Seřli jsme se s dětmi na hřišti a –ermí i nám ukázali nádhernou ohnivou show. Děti byly tak ohromeny vystoupením, ře nesta řily ani zlobit. S volnoasovým klubem Avalon Plzeň spolupracujeme již delší dobu a jejich vystoupení jsou opravdu vynikající.

5.10 Sn hurka a sedm trpaslík

- Budí ek byl op t posunut na p l devátou a bez rozcviky.
- Po snídani se děti vydaly na poslední cestu za záchranou Pohádkové říe. Jejich úkolem bylo uklidit oddílové místo a tábor.
- Po ob d děti balily a uklízely své chatky.
- Ve t i hodiny byl slavnostní nástup, na kterém byly p edány diplomy každému dítěti s vtipným sloganem, který ho za celý pobyt na tábo e vystihoval. Děti se od krále pohádek dozvě d ly, ře Pohádková říe byla zachrán na, bylo jim také odtajno, který oddíl vyhrál etapovou hru a jak se umístily jednotlivé oddíly. Každý oddíl dostal dort ve tvaru zámku. Okolo tvrté p řijely autobusy a za alo velké lou ení, které se neobeřlo bez plá e a slíbení, ře za rok jedou zase.

6 Hodnocení tábora

Na konci tábora jsem poprosila děti, oddílové vedoucí a provozovatelku tábora, zda by mi nenapsali několik vět o tom, jak se jim na táborech, které pořádá občanské sdružení Usmávané Sluníčko a etapová hra Z pohádky do pohádky líbila. Hodnocení jsem také doplnila o svoje poznatky a zážitky nejen jako programátorka, ale také jako hlavní vedoucí tábora. Hodnocení probíhalo jednoduchým způsobem, kdo chtěl, tak mi hodnocení napsal a odevzdal. Z těch, které se mi vrátily, jsem jich vybrala jen několik. Z celkového počtu zhruba 100 dětí mi hodnocení napsalo celkem 20 dětí. Z celkového počtu 30 pracovníků mi hodnocení odevzdali 4.

6.1 Hodnocení dětí

Na letní tábory s touto organizací jezdím už pátým rokem a vždy se mi tady moc líbilo a nechtělo se mi domů. Mám tady mnoho kamarádů a i oddíloví vedoucí jsou úžasní, je s nimi legrace a vnují se nám naplno. Etapová hra se mi líbila, hlavně známé soutěže a i to, že jsme si domů odvezli spoustu vlastních výrobků. (Tereza, 12 let)

Letos jsem poprvé na táboře. Věc se mi nechtělo jet a zpočátku jsem i plakala, ale potom se mi přestalo stýskat po mamince a začalo se mi tady líbit. Líbili se mi –ermí a vodní bitva. (Karolínka, 7 let)

Na tábory jezdím už šest let, ale s touto organizací jsem jela teprve po druhé a už bych na jiný tábor nejela. Starají se tu o nás –přítelové, vedoucí jsou skvělí, jídlo je výborné a není problém, když dostaneme hlad, třeba v noci, aby se nám namazal chleba. Táborová hra z pohádky do pohádky se mi líbila, hlavně to, jak jsou na hru připraveni i oddíloví vedoucí a jejich kostýmy pohádkových bytostí neměly chybu. Přítelové rok pojedou znova a vezmu s sebou i svoji sestru, které už bude šest let a snad i kamarádku, protože ať jí budu vyprávět, co vše jsem tady zažila, bude mi jen závidět. (Magda, 12 let)

Na táboře se mi moc nelíbilo. Nemohl jsem mít u sebe pořád telefon. Musel jsem dodržovat určitý režim dne a budíček v 8 hodin ráno mi přišel dost brzo. Televizi jsem se doma po útěchu a televizi. (Radek, 14 let)

6.2 Hodnocení pracovníků tábora

Zpoátku jsem jezdila s touto organizací jako dítě. Poprvé jsem zde byla na táboře, když mi bylo deset let a v současné době jezdím už pět let jako personál tábora. Prošla jsem si jako každý nový člen kuchyní, byla jsem i pomocný instruktor a nakonec oddílová vedoucí. Letos jsem měla oddíl těch nejmenších, byla s nimi sice práce, ale vše se dalo zvládnout. Děti mají velmi úžasné nápady, proto je pohádkami jezdíme a znají je skoro nazpaměť. Většinou pracovníci se dobře známe, hlavně z dětství, většina z nás profila své dětství na tomto táboře a moc rádi se jezdíme užít si legraci nejen s dětmi, ale i s ostatními. Etapové hry jsou vždycky do detailu připraveny a hlavní vedoucí tábora a zároveň programátorku neměly nikdy nic zaskočit.

(Alena, oddílová vedoucí)

Když jsem se dozvěděla o názvu etapové hry, docela jsem se toho bála, měla jsem strach z toho, jak budu s dětmi pracovat, když už si nepamatuji skoro žádnou pohádku, ale nakonec jsem to díky dětem a své instruktorce zvládla. Nebylo to zas tak hrozné a užil jsem si i v tom mnoho legrace. Na tábory jsem jezdila jako kluk a vždy se mi na nich líbilo a asi i proto jsem u toho zůstala dál a jezdím jako oddílová vedoucí. S dětmi je zábava, ale i starost a někdy dokážou i vytočit, ať si říkám, jestli jsme taky byli takoví, když jsme jezdili jako děti. Paní provozovatelka je úžasná člověk. Dělá tábory již dvacet dva let a zapojila do toho celou svojí rodinu. Její manžel dělá zásobování a pomáhá jí v kuchyni, ona sama si dělá úklid a jezdí i pro více jak sto dětí a tisíc pomocníků a její kuchyně je úžasná. Její sestra a maminka jezdí jako úklidová žena. Její nejstarší dcera Katka se stala hlavní vedoucí tábora a programátorkou a její syn Ondra a mladší dcera Dagmar dělá oddílové vedoucí. Synovec Martin dělá nočního hlídače. Je úžasné jak tato rodina má cit pro přípravu tábora. Je to obdivuhodné a patří jim poděkování, protože bez nich by tento tábor nebyl.

(Pavel, oddílový vedoucí)

K táboru mě přivedla moje spolužačka na základní škole, protože sama jezdila již od mala, nebo její maminka tábory pořádala. Poprvé jsem byla na táboře v deseti letech a od té doby jezdím každý rok, ať jsem se vypracovala na oddílovou vedoucí.

Každý rok je tábor o něčem novém a stále je na co se těšit, máme za sebou spousty etapových her od Pána prstenů, Harryho Pottera, Rok na vsi nebo Asterixe a Obelixe. Každý tábor mi zanechá krásné vzpomínky na deset úžasných dní s lidmi, které mám ráda a hlavně s dětmi, které se těší na další tábor a vždy mě potěší, když si přeji za oddílovou vedoucí. To je pro mě ta nejhezčí zpráva, že dělám svoji práci dobře a dětem se na táboře líbí. Doufám, že paní provozovatelka vydrží ještě mnoho let a její tábory budou dál.

(Markéta, oddílová vedoucí)

Na tábor jezdím už do dětství, a když jsem měla možnost jet, jako vedoucí neváhala jsem a šla jsem do toho. Každým rokem je tábor lepší a lepší. Vždy na nás čeká něco nového, co dětem baví. Jako jsou například společenské hry volejbal, fotbal a také koupání v bazénu. Jako vedoucí oddílu jezdím 3 roky a vždy se těším na svoje děti. Každým rokem stejná parta dětí, na kterou jsem si zvykla, a děti mě mají rády. S touto mojí partou se pracuje krásně, jsou hodní a šikovný, teda pravda občas zlobí, ale to k dětem patří.

(Dagmar, oddílová vedoucí)

6.3 Hodnocení provozovatelky tábora

Letní dětské tábory provozuji 22 let. Není vůbec jednoduché připravit dětský program na letní tábor. Nikdy se nezavdámíme v něm. Po ukončení letního tábora není vůbec jednoduché a není to žádná dovolená pro ty, kteří tam pracují. Nejde totiž jen o kvalitní etapové hry, je dobrý personál. Ne každý se na tuto práci hodí, ne každý u ní vydrží a ne každý je ochotný vzít si dovolenou a zadarmo se vnovat dětem. Já mohu říci, že mám štěstí na takové úžasné a spolehlivé lidi, a to určitě díky tomu, že jsem si tyto lidi vychovala sama. Moji vedoucí a instruktoři jsou bývalí táborníci a ani nevíte, jaká je to výhoda. Tito úžasní lidé totiž nejezdí jenom na tábor, ale připravují akce pro děti po celý rok. A to je také velké plus. Stejně tak jako to, že na naše tábory jezdí děti a vedoucí, kteří se navzájem znají, chtějí být se svými kamarády a vlastními vedoucí se jim nemění, v táborech zůstávají s dětmi, které mají po odchodu rok. Myslím si, že to má své výhody, jelikož děti i vedoucí k sobě mají blíže a mají možnost se lépe poznat.

Naše organizace vychází vstříc i potřebám rodičů malých dětí a tak se na našem táboře objevuje i oddíl malých dětí od 4 let. Pravda je s nimi více práce při oblékání, uspávání, ale jejich nadšení při hrách, hlídkách a touze porazit ty velké je úžasné.

Dobrý tábor je opravdu založen na partě dobrých a zodpovědných lidí a musím říci, že pro mě jako provozovatelku je úžasné, že se mi lidé nemění a všichni se navzájem za ta společná profita léta dobře známe. Nezbytnou součástí, bez které nemohou v dnešní době tábory fungovat je kvalitní zdravotní dozor a ten v dnešní době není lehké sehnat. I v tomto mám štěstí. Léta s námi jezdí dvojice zdravotních sester z neurochirurgické jednotky intenzivní péče a místo své dovolené se vnují zadarmo nepřetržitě péči o své děti. Nepostradatelným členem tábora je programátor, který má nelehký úkol, a to připravit celotáborovou hru tak aby, zaujala malé, velké, ale i dospělé a dokázala do hry vtáhnout i je. Myslím, že i tady se nám to daří a díky skvělým nápadům programátorky s námi jezdí stále více dětí. V loňském roce to bylo 125, a jelikož jsme naplnili kapacitu tábora ať po středech, muselo jich být pár zůstat doma. Za přípravou a průběhem tábora stojí spousta námahy a práce a dobrý tábor se připravuje po celý rok. Největší odměnou pro mě a hlavně pro vedoucí jsou spokojené děti a slova při odjezdu tak za rok zase. A když vám je třeba poděkují rodiče, tak je to

h eživý pocit, že to není marná práce. A pro mne jako provozovatelku, která si p ed každým táborem říká, že letos je to naposled, jsou potom tato slova povzbuzením ten konec zase o rok odložit. V te, ale že sama bych nic nedokázala, a proto si nesmírně vážím lidí, kteří se mnou v nují svůj čas dít. Takových naděnců už moc není. Já si jen přeji, aby jim dlouho tento elán vydržel a programátorce hodně nápadů i tvorbu etapových her. Ostatně jakou etapovou hru pro nás připravila, si můžete přeíst a seznámit v této práci, ale kdo ji nezažil v praxi, o moc přičem. Na papír se vše vypsát nedá.

(Z. Lišková, provozovatelka)

6.4 Hodnocení hlavní vedoucí tábora a programátorky

Program na táborech jsem za poslední lety předtím roky, kdy se nikdo z personálu tohoto úkolu nechtěl ujmout. Dlouhý program pro děti není vůbec jednoduchý. Důležitější je mít nápad, který zaujme a děti nadchne. Je důležité věnovat promyslet a opravdu se tomu věnovat. Pravidelně koncem listopadu uvádím, jak se bude etapová hra jmenovat a od ledna na ní intenzivně pracuji. Baví mě to a nejlepší vzápětí je, když slyším děti, jak se jim to líbilo a že je to bavilo. Protože na tábory jezdí mnoho dětí z vesnice, odkud pocházím, slyším mnohdy ohlasy na tábor ještě před rokem po skončení tábora a děti se chodí uvádět, jak se bude jmenovat etapová hra příští rok.

Jak už bylo zmíněno od některých vedoucích, na letním táboře je celá naše rodina, proto i hlavní vedoucí tábora zůstává v rodině. Zpočátku jsem se tomu bránila, protože jsem věděla, že jakmile moje maminka řekne, že s tábory končí, věřím, že se o ekávát, že věnová ní převezmu. Věm tvrdím, že bych to nepřevzala. Vzhledem k tomu, že vím kolik je s tím práce a co je věnová potěba za jít, aby věnová b felo, jak má, a kolik nocí před táborem, ale hlavně během tábora nespíme a oddychneme si, až po skončení tábora. Tábor je jedna z nejlepších možností, jak trávit volný čas s kamarády, užívat si na něm spoustu legrace a zažít dobrodružství. Sama to znám moc dobře, vyrostla jsem na táborech a neumím si představit, že bych o letních prázdninách nestrávila deset dní na táboře.

Na konci tábora probíhá vždy hodnocení tábora společně a také jednotlivě. Vždy hodnotím práci vedoucích, tak jak to během tábora zpozoruji, upozorním ho na chyby, které se dopustil a které se příště vyvarovat. Ptám se jich také na hodnocení etapové hry, abych i já sama věděla, čeho se příště vyvarovat a co udělat jinak. Každý rok je mnoho věcí, kterých je lepší se příští rok vyvarovat.

Problémy bývají s dětmi, kterým se stýská, ihned volají domů rodičům a rodiče, aniž by nejdříve zavolali a zeptali se co se děje, rovnou přijedou a dítě si odvářejí domů, přitom se dítě stýská v tichou vešker, kdy je reflexivně volně a dítě není tolik zamyšlené. Někdy bývá problém po práci a program před patněm po práci, protože, i když

je v t-ínou p ipravená etapová hra i pro -patné po así, je sloflité vejít se do jídelny i klubovny p i sto d tech najednou. Káze ský p estupek jsem e-ila jen jednou. Chlapec odmítal poslouchat svého vedoucího, ignoroval program a mluvil sprost . V-e se dalo vy e-it domluvou a napomenutím, fle je-t jeden problém a pojede dom . Potom se do jisté míry zklidnil. Ohledn etapové hry byly od vedoucích jen malé výtky, v t-ínou se to vy e-ilo hned a nebylo pot eba výrazn m nit program.

Závěr

Doufám, že po přečtení mé bakalářské práce si dokážete představit, jak to na táborech chodí, co vše je potřeba předem připravit, aby byly děti spokojeny a Vám se tábor opravdu vydařil. Bez lidí kolem a bez dětí by ovšem fádňý tábor nebyl. Sama vím, o čem mluvím, před pěti lety moje maminka ukončila dlouhodobou spolupráci s lidmi, kteří s námi jezdili, přestalo je to bavit a bylo to vidět i na jejich práci, kdy na tábor nejeli kvůli dětem, ale kvůli sobě, ale takhle si práci s dětmi nepředstavujeme, proto obdivuji moji maminku, která vzala pod svá křídla lidi, kteří také na táborech vyrostli, a začala pracovat s mladými lidmi, kterým v té době bylo sotva osmnáct let a v ústí nebo něčím funguje tak, jak má.

Připrava letního tábora a následné ověření v praxi na táborové základně ve Zhořci se povedla. Etapová hra byla zaměřena hlavně pro menší táborníky. Je pravda, že některé velké děti to nebavilo, ale název etapové hry ufl od ledna a bylo jen na nich, zda na tábor pojedou. Vzhledem k tomu, že s námi jezdí hlavně menší děti byla etapová hra zvolena na míru jejich věku. Nikdy se bohužel nezavděčíme ovšem a s tím je potřeba počítat.

Seznam použité literatury

Hofbauer, B.: *Děti, mládež a volný čas*. Praha, Portál 2004. ISBN **80-7178-927-5**

Harmach, Hoffman, Jírová, Nováková, Polcová.: *Tábory a jiné zotavovací akce. Průvodce jejich přípravou*, Praha, IDM MMT 2004. ISBN 80-86033-93-7

Pávková, J., Hájek, B., a kolektiv: *Pedagogika volného času*. Praha. Portál 1999. ISBN 80-7178-295-5

Rudý J., Kačer J.: *Příprava tábora*. Brno. Mravenec 2007. ISBN 987-80-86994-27-7

Svato-Z.: *Pionýrská encyklopedie I*. Praha. Mladá fronta 1978. ISBN 23-095-78

Vehláková E.: *Záchrana pohádkové říše aneb z pohádky do pohádky*. Brno. Mravenec 2009. ISBN 978-80-86994-82-6

Zákon 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví

Zákon 274/2003 Sb., kterým se mění některé zákony na úseku veřejného zdraví

Vyhláška MZ ČR 148/2004 Sb. o hygienických požadavcích na zotavovací akce pro děti

<http://www.tabory.ymca.cz/>

<http://www.cestujme.cz/manetin/historie>

Táborová kronika

Vlastní fotografie

Seznam příloh

Příloha . 1 Příloha k tématu závěrečné bakalářské práce

Příloha . 2 Příloha na tábor

Příloha . 3 Potvrzení o zdravotní způsobilosti dítěte k účasti na zotavovací akci

Příloha . 4 Bezinfekčnost

Příloha . 5 Táborový řád

Příloha . 6 Řešení dne

Příloha . 7 Osvědčení hlavního vedoucího tábora

Fotografie

Univerzita Karlova v Praze

Pedagogická fakulta - katedra školní a sociální pedagogiky

<http://www.pedf.cuni.cz/~www/kped/index.html> Tel:

[++420 2 21 900 189](tel:++420221900189), Fax: [++420 2 21 900 188](tel:++420221900188)

PŘIHLÁŠKA K TÉMATU ZÁVĚREČNÉ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

STUDENT	
<i>Typ studia:</i>	Bakalářské kombinované studium
<i>Obor studia:</i>	Vychovatelství
<i>Příjmení, jméno, titul:</i>	Lišková Kateřina
<i>Adresa bydlíště:</i>	Plzeňská 134, Zruč - Senec 330 08
<i>Kontaktní e-mail:</i>	kastus@seznam.cz
<i>Kontaktní telefon:</i>	728 936 304

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE	
<i>Téma bakalářské práce v českém jazyce:</i>	Návrh realizace letních táborů a jejich ověření v praxi
<i>Téma bakalářské práce v anglickém jazyce:</i>	<i>Proposal realization summer camps and their attestation in practices</i>

	V Praze dne <u>1.3.2010</u>
<i>Podpis studenta:</i>	

VEDOUCÍ ZÁVĚREČNÉ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	
<i>Příjmení, jméno, titul:</i>	Dr. Jiřina Pávková
<i>Kontaktní e-mail:</i>	
<i>Kontaktní telefon:</i>	221900109
<i>Podpis vedoucího:</i>	

Závazná přihláška na letní dětský tábor Zhořec u Manětína.

Provozovatel: Občanské sdružení Usměvavé Sluníčko, Plzeňská 134 Zruč- Senec 33008 IČO 688 33 296
tel: 723 839 787

Termín pobytu: 24.7.-2.8.2011   Cena poukazu:3 300kč   Účet: 183 747 392/0300   Vs.....

Jméno a příjmení dítěte:.....datum narození.....

Bydliště včetně PSČ:.....

Spojení na rodiče(adresa, telefon):.....

Email:.....

Kontaktní adresa v době tábora pokud je jiná než uvedená:.....

Omezení dítěte a zdravotní problémy :.....

.....

Dítě užívá pravidelně léky:.....

.....

Jiná upozornění rodičů:.....

.....

Při předčasném odjezdu dítě může být vydáno:.....

Dítě je plavec,částečný plavec,neplavec.

Při předčasném odjezdu dítěte z tábora se vrací pouze částka za stravné a den.Rodiče svým podpisem berou na vědomí že při porušení táborového řádu může být dítě z tábora vyloučeno bez nároku vrácení peněz.Provozovatel neručí za ztráty a zničení cenností.V případě nemoci zajistí rodiče odvoz dítěte po domluvě s provozovatelem do 8 hod. Rodiče prohlašují a potvrzují pravdivost a správnost údajů.Dávají tímto souhlas provozovateli PS Zruč k používání osobních údajů k jeho činnosti./údaje provozovatel skartuje do jednoho roku /Součástí přihlášky je zdravotní posudek lékaře /viz zadní strana/,který se odevzdává vyplněný a potvrzený společně s přihláškou. Měl by být shodný s uvedenými údaji rodičů na přední straně. Závaznou přihlášku i s potvrzením od lékaře vraťte nejpozději do 25.6.2010.Prohlašuji,že potvrzení o zdravotním stavu dítěte bylo vystaveno jeho ošetřujícím lékařem,pokud je dítě v péči specialistů je o této skutečnosti ošet.lékař informován.Vhodnost pobytu na táboře byla s lékaři konzultována,o tom učiněn zápis do zdravotní dokumentace a lékaři neoznačili pobyt pro dítě za nevhodný.Upozornění a léky jsou shodné s uvedenými na straně druhé a též i výskyt alergií a dávkování léků.

Dne:

Podpis rodičů

Příloha . 3

Potvrzení o zdravotní způsobilosti dítěte k účasti na zotavovací akci (vystavený v souladu s Vyhláškou MZ ČR č. 148/2004 Sb. ze dne 24.3.2004 o hygienických požadavcích na zotavovací akce pro děti)

Jméno a příjmení posuzovaného dítěte: .....

datum narození: ..... adresa bydliště: .....

Část A) Posuzované dítě k účasti na škole v přírodě nebo zotavovací akci

- a) je zdravotně způsobilé */
- b) není zdravotně způsobilé */
- c) je zdravotně způsobilé za podmínky (s omezením)*/.....

Posudek je platný 12 měsíců od data jeho vydání, pokud v souvislosti s nemocí v průběhu této doby nedošlo ke změně zdravotní způsobilosti.

Část B) potvrzení o tom, že dítě

- a) se podrobilo stanoveným pravidelným očkováním ANO – NE
- b) je proti nákaze imunní (typ/druh) .....
- c) má trvalou kontraindikaci proti (typ/druh) .....
- d) je alergické na .....
- e) dlouhodobě užívá léky (typ/druh, dávka) .....

datum vydání posudku : .....

_____

podpis, jmenovka lékaře

razítko zdravotnického zařízení

POUČENÍ: Proti části A) tohoto posudku je možno podat podle ustanovení § 77 odst. 2 zákona č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění pozdějších předpisů, návrh na jeho přezkoumání do 15 dnů ode dne, kdy se oprávněné osoby dozvěděly o jeho obsahu. Návrh se podává písemně vedoucímu zdravotnického zařízení (popř. lékaři provozujícímu zdravotnické zařízení vlastním jménem), které posudek vydalo. Pokud vedoucí zdravotnického zařízení (popř. lékař provozujícímu zdravotnické zařízení vlastním jménem) návrhu nevyhoví, předloží jej jako odvolání odvolacímu orgánu.

Oprávněná osoba převzala posudek do vlastních rukou dne:.....

Jméno a příjmení oprávněné osoby:.....vztah k dítěti:.....

.....

Podpis oprávněné osoby

Příloha č. 4

PROHLÁŠENÍ ZÁKONNÝCH ZÁSTUPCŮ O ZDRAVOTNÍM STAVU DÍTĚTE (BEZINFEKČNOST)

Prohlašuji, že můj syn/moje dcera.....je po zdravotní stránce schopen/- na zúčastnit letního tábora a nemá zdravotní potíže, které by mu/jí v tom bránily nebo má zvladatelné zdravotní potíže, které uvádí na druhé straně tohoto prohlášení. Dále ve smyslu zákona 258/2000 Sb. Prohlašuji, že ošetřující lékař nenařídil dítěti změnu režimu, že dítě nejví známky akutního onemocnění (průjem, teplota, apod.) a okresní hygienik ani ošetřující lékař mu nenařídil karanténní opatření. Není mi též známo, že by v posledních dvou týdnech přišlo dítě do styku s osobou, která onemocněla nakažlivou nemocí. Jsem si vědom/a následků vyplývajících z případné nepravdivosti tohoto prohlášení.

v..... dne.....

.....

podpis zákonných zástupců žáka

Datum nesmí být starší než 1 den před odjezdem

Táborový řád

1. Ve-kerá ustanovení vedení tábora a pokyny jsou pro mne závazná a budu se jimi řídit.
2. Dodrřím režim dne a denní program a aktivně se celého zúčastním.
3. Bez v domí a souhlasu svého oddílového vedoucího se nevzdálím z oddílu ani tábora. Oddíl můžu opustit tábor jen s v domím hl. vedoucího či vedoucího dne.
4. V-ichni vedoucí jsou moji přátelé a zástupci rodičů na táboře. Pokud budu mít nějakou otázku, obrátím se k nim s důvěrou.
5. Jsem dobrým kamarádem a členem kolektivu a dokazuji to p i ve-keré činnosti.
6. Jídlo, o které požádám, vždy sním. Nevynáším ho z jídelny a fládné nemám ani na pokoji. K pití používám pouze schválenou vodu určenou vedením tábora nebo připravené nápoje.
7. Ve svém pokoji a jeho okolí každý udržuje pořádek a čistotu. Pechování potravin s výjimkou prvního pití a sladkostí na pokoji není dovoleno.
8. S ve-kerými táborovými a výletními věcmi budu zacházet opatrně. Jakékoliv poškození či ztrátu ihned oznámím svému oddílovému vedoucímu.
9. Peníze a jiné cennosti si uložím do úschovny ke svému vedoucímu. Pokud tak neudělám, za jejich případnou ztrátu vedoucí neručí.
10. Používání mobilního telefonu mám v průběhu denního programu zakázáno. Používat ho smím během osobního volna. Mobilní telefon si mohu uložít k vedoucímu, pokud tak neudělám, za jeho případnou ztrátu vedoucí neručí.
11. Zvláště při výletu mimo tábor dbám každým způsobem na slušné vystupování a chování.
12. Ochraňuji přírodu, udržuji pořádek na pokoji. Budu dbát na čistotu a osobní hygienu.
13. Onemocnění či zranění ihned oznámím zdravotníkovi.
14. Beru na v domí, že za nedodržování a svévolné porušování táborového řádu můžu být táborník potrestán napomenutím či podmíněným vyloučením. Můžu být také z tábora vyloučen a poslán domů bez finanční náhrady za zbytek pobytu.

Reflexe dne

8:00   **Budílek**

8:00 ó 8:30   Rozcvika, hygiena

8:30 ó 9:00   **Snídan**

9:00 ó 9:15   Úklid pokoje

9:15 - 11:30   Dopolední program

12:20 ó 13:00 **Oběd**

13:00 ó 14:30 Polední klid

14:30 ó 16:00 I. Odpolední program

16:00 ó 16:30 **Svačina**

16:30 ó 18:00 II. Odpolední program

18:00 ó 18:30 Osobní volno

18:30 ó 19:30 **Večere**

19:30 ó 19:45 Večerní nástup

19:45 ó 20:30 Večerní program

20:30 ó 21:30 Hygiena, příprava na spaní

21:30   **Hajajaja**

Národní institut dětí a mládeže MŠMT, Sámova 3, Praha 10
pracoviště Hořovice, Palackého nám. 640, 268 01 Hořovice, tel./fax: 311 514 356

OSVĚDČENÍ

o absolvování odborné přípravy pracovníků s dětmi a mládeží v jejich volném čase

HLAVNÍ VEDOUCÍ DĚTSKÉHO TÁBORA

Jméno: **Kateřina Lišková**

Datum narození: **24. května 1987**
Bydliště: **Plzeňská 134, Zruč – Senec, 330 08**

Číslo osvědčení: **32669/2000-51**

**DRŽITEL TOHOTO OSVĚDČENÍ JE OPRÁVNĚN VYKONÁVAT
FUNKCI HLAVNÍHO VEDOUCÍHO DĚTSKÉHO TÁBORA**

Prodloužení osvědčení je vystaveno na základě sdělení MŠMT
ze dne 6.2.2006 o neomezené platnosti. č.j.: 16 752/2004 – 51

Číslo osvědčení: **002/2010**

Pověření k vydání dokladu o kvalifikaci udělilo MŠMT zřizovací listinou
vydanou dne 1. 7. 2005 pod č.j.: 18 316/2005 – 51

Hořovicích dne 15. ledna 2010

Mgr. Jiří Veverka
ředitel Národního institutu dětí a mládeže

Fotografie

Bob a Bobek

Tvorba zmrzliny

Vodní bitva

Ma-karní karneval

Vystoupení –ermí

Raflení mincí

Vedoucí jako pohádkové bytosti

Vít zný oddíl

Sladká odm na nakonec